

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راکاوی جنگ‌های آینده

گردآوری و تدوین

معاونت پژوهش و آمار علمی

دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی

موسسه چاپ و انتشارات

۱۳۹۷

عنوان و نام پدید آورنده: واکاوی جنگ‌های آینده/ گردآوری و تدوین معاونت پژوهش و تولید علم

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی، موسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۵۰۰ صفحه ش ۳۹۲

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: جنگ - آینده نگری مقاله‌ها و خطابه‌ها

موضوع: war--Forecasting -- Addresses, essays, lectures

موضوع: تاریخ نظامی جدید -- قرن ۲۰م -- مقاله‌ها و خطابه‌ها

موضوع: Military history, Modern -- 20th cenchery -- Addresses, essays, lectures

موضوع: علوم نظامی -- سیاست نظامی -- مقاله‌ها و خطابه‌ها

موضوع: Military art and science-- Military policy -- Addresses, essays, lectures

شناسه افزوده: دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی. معاونت پژوهش و تولید علم

شناسه افزوده: دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی. موسسه چاپ و انتشارات

رده‌بندی کنگره: ۲۱۳۹۶/۲ و ۲۲۱/۲

رده‌بندی دیویی: ۳۵۵/۰۲۱۱۲

شماره کتابشناسی ملی: ۴۹۸۷۵۷۳

مشخصات

عنوان: واکاوی جنگ‌های آینده

به اهتمام: معاونت پژوهش و تولید علم

ناشر: موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه اطلاعات و امنیت ملی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بها: ۲۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۸۵-۲۱-۴

تهران: صندوق پستی ۱۴۳۸-۱۶۷۶۵

«تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلی یا جزئی به هر صورت (چاپ، فتوکپی،

صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.» تلفن: ۲۲۴۶۹۷۳۹

مقدمه ناشر

در آغاز قرن و هزاره جدید، مفهوم جدیدی از جنگ مورد تأکید قرار گرفته است و صحنه نبرد در آینده ابعاد جدیدی به خود خواهد گرفت. مطمئناً جنگ‌های آینده به عنوان یک پدیده نظامی بخاطر تحول در جامعه پست مدرن متحول خواهد شد. صاحب‌نظران معتقدند دوه‌گانه شاهد منازعات زیادی خواهد بود به طوری که دکترین نیروهای مسلح، ساختار و تجهیزات و نظم جهانی دچار دگرگونی خواهد شد. به عنوان مثال یکی از اثرات ویژه تحول پدید نظامی بر چهره اقدام نظامی، در سرعت پاسخگویی و اقدام ضروری منعکس می‌شود. سرعت بالای تغییر در صحنه نبرد جدید، زمان کوتاهی را برای آگاهی، تصمیم‌گیری و اقدام باقی می‌گذارد و این الزام نیاز به توسعه سیستم‌های پیچیده تحقیقاتی، نظارتی و مداخله انسانی را مطرح می‌سازد. چالش‌های جدید نظیر جنگ شبکه جرائم سازمان‌یافته فراملی، حمله به زیرساخت‌های حیاتی ترور و جنگ نامتقارن ماهیت جنگ طلبی را تغییر داده است و رویارویی مسلحانه در آینده شدیداً تلفیقی خواهد بود. لذا تلاش برای درک گامی از جنگ‌های آتی با ماهیت جدید، یکی از چالش‌های اصلی در برنامه ریزی دفاعی است. این کتاب تلاشی است در این جهت تا کارشناسان حوزه‌های نظامی و امنیتی هر چه بیشتر با ابعاد مختلف و جنبه‌های مربوط به جنگ‌های آتی آشنا گردند.

کتاب حاضر حاوی دوازده فصل است به طوری که در ابتدا سه مجادله نظری پیرامون نظریه جنگ، قدرت دریا در مقابل قدرت خشکی و جنگ‌های کوتاه در مقابل

جنگ‌های طولانی و پیوند میان اراده ملی و مفهوم جنگ‌های طولانی مدت را مورد بحث قرار می‌دهد.

جنگ‌های آینده در پرتو زیرساخت‌های حیاتی عنوان مقاله دیگری از این اثر می‌باشد که ظهور و توسعه مفاهیم جنگ‌های آینده، ویژگی‌های پدیده‌های نظامی جدید، مفهوم جنگ از نوع نزاع اجتماعی و توانمندسازی سازمان‌های بین‌المللی در آن مورد اشاره قرار گرفته است. این کتاب در ادامه به ماهیت استراتژی در مقابل خصوصیت جنگ می‌پردازد و این طور بیان می‌دارد که استراتژی به عنوان جوهره عاملیت انسان در طول جنگ با تکنیک و سیاست بسیاری تأثیرات غیرقابل انکار مانند جغرافیا پیوند دارد. استراتژی هر خصوصیت عمدتاً از تعیین و اجرای استراتژی توسط هر یک از طرفین جنگ نشأت می‌گیرد.

از جمله مباحث دیگری که در این مجموعه ارائه شده است نظریه جدید خوش بینی کاذب به عنوان دلیل شروع جنگ، می‌باشد. این نظریه به توضیح این می‌پردازد که منابع تثبیت شده ایجاد درک نادرست شامل عوامل شناختی، روانشناختی، دیوان سالارانه و سازمانی، چرا و چگونه با انتخاب یک راه‌برد نظامی و سوگیری نظام‌مند به سمت خوش‌بینی کاذب در تعامل می‌باشد. یکی دیگر از مقالات ارائه شده، انقلاب‌ها در امور نظامی به معنی تحولات بنیادین در عرصه نظامی را بررسی می‌کند و به ذکر دو نمونه تاریخی در این خصوص می‌پردازد. این مقاله مدعی است بین یک محیط اجتماعی، سیاسی و نظامی مفهومی است که به طور عام تحولات نظامی و به طور خاص انقلاب در امور نظامی را به وجود آورده یا از بروز آنها جلوگیری کرده است. این اثر در ادامه عوامل تأثیرگذاری کارایی روش‌های کمی در تحلیل اطلاعاتی را مورد بررسی قرار داده است یافته‌های حاصل از مطالعه موردی مربوطه نشان می‌دهد که جنبه‌های فرهنگی، سازمانی و نه چندان وابسته بر سودمندی روش‌های کمی اثر می‌گذارد. این مقاله نه به عنوان نقدی بر روش‌های کمی بلکه به عنوان جهت‌دهی به

تحقیقات کمی و در نظر داشتن عوامل کیفی برای اتخاذ یک بنیان محکم روش‌شناسانه ارائه شده است.

سامانه‌های تحلیل زمین و انسان را می‌توان به عنوان مفهومی برای خصوصیات، الگوها و گرایش‌های اجتماعی، فرهنگی و محیطی در وضعیت‌های جنگی در نظر گرفت. زمین و انسان عبارتی پیچیده و نسبتاً جدید است که اخیراً مورد بحث قرار گرفته است. این کتاب در این فصل به بررسی تاریخی زمین و انسان در سه مشکل می‌پردازد به عنوان مفهوم رفتاری انسانها عملکرد و مبتنی بر نزاع و درگیری و حوزه تحقیقاتی چند رشته‌ای از دیگر مباحثی که این اثر به آن پرداخته است این سوال است که چرا بر اساس ادعای غربی نسبت به حاکمان خود در طول قیام‌های مردمی وفادار ماندند در حالی که برای برخی دیگر به مخالفان پناه بردند. در فصل آخر کتاب مدرنیزاسیون نظامی هند و بازدارندگی متعادل در جنوب آسیا مورد بحث و بررسی قرار گرفته و نگارنده معتقد است که عوامل متعددی مانع آن است که مدرنیزاسیون نظامی هند بتواند مزایایی چشمگیر برای این کشور داشته باشد که از جمله شرایط منطقه‌ای، موقعیت مطلوب نیروهای نظامی پاکستان و فقدان غافلگیری استراتژیک در محتمل‌ترین سناریوهای تقابل نظامی مورد اشاره قرار گرفته است.

مجموعه حاضر با ارائه چارچوب مفهومی و ابعاد خاص زمینه‌ای فراهم می‌آورد تا متخصصان و محققان با بررسی دقیق چالش‌های سیاسی، نظامی و امنیتی، توانایی خود را برای کنکاش، تشریح و پیش‌بینی مسیرهای اجتماعی در عرصه نبردهای نظامی و اطلاعاتی آینده توسعه دهند.

از خوانندگان نکته‌سنج دعوت می‌شود نقطه نظرات اصلاحی خود را به این معاونت منعکس نمایند.

معاونت پژوهش و تولید علم

فهرست مطالب

۱۳	فصل یکم: سه مجادله نظری پیرامون نظریه جنگ
۱۳	مقدمه
۱۷	اصول در مقابل «نتیجه»
۲۲	قدرت دریا در مقابل قدرت خشکی
۲۹	جنگ‌های کوتاه در مقابل جنگ‌های اراکشی
۴۰	دو ارتباط داخلی و نتیجه کلیدی: بحث و استنتاج
۵۰	فصل دوم: جنگ آینده - پدیده نظامی جدید در رتبه و ساخت‌های حیاتی
۵۰	مقدمه
۵۲	تعریف
۵۲	ویژگی‌های پدیده نظامی جدید
۵۷	جنگ آینده: ارتقا اقدامات سستی؛ تکامل اقدامات سستی
۶۴	نتیجه‌گیری
۶۷	فصل سوم: تاثیرگذاری‌ها بر ارزیابی تهدید در یک بافت نظامی
۶۷	مقدمه
۷۰	نهاده‌ها، ریسک و تاثیر شناختی
۷۱	شرایط برای انجام تحلیل ریسک
۷۲	تاثیر شناختی
۷۴	روش‌شناسی - طراحی تجربی
۷۹	نتایج

۸۳	تحلیل ارزیابی نوشته شده
۸۴	خلاصه نتایج
۸۵	بحث
۸۸	جمع‌بندی‌ها
۹۱	فصل چهارم: ماهیت استراتژی در مقابل خصوصیت جنگ
۹۲	مشاهده تازگی
۹۷	طرفداران استراتژی کلاسیک
۱۰۰	منع خصم‌ست
۱۰۶	پیشینی خصوصیت آن
۱۰۹	نتیجه‌گیری
۱۱۳	فصل پنجم: نفرین استراتژیست‌ها
۱۱۳	نظریه خوشبینی کاذب به عنوان یک میل برز جنگ
۱۱۷	سنجه پایه جنگ معلول خوشبینی کاذب
۱۱۹	نفرین برندگان
۱۲۱	نفرین استراتژیست‌ها
۱۲۳	نفرین استراتژیست‌ها
۱۲۶	نفرین استراتژیست‌ها
۱۲۸	شیبه‌سازیها
۱۳۲	دلایل وقوع نفرین استراتژیست‌ها
۱۳۸	تأثیر خطرناک راهبردهای بیشتر
۱۴۶	صلح، راهبردهای صلح‌چندگانه و نفرین استراتژیست‌ها
۱۴۹	مثالهای تاریخی: پرل هاربر و جنگ عراق
۱۵۳	استدلال‌های نظری و عملی
۱۵۵	پوست

فصل ششم: تحولات بنیادین و انقلاب‌هایی در امور نظامی که رخ ندادند: چارچوبی برای تحلیل	۱۶۷
مقدمه	۱۶۷
بخش اول: پنج ویژگی انقلاب‌ها	۱۷۰
بخش دوم: انقلاب نظامی در مقابل انقلاب در امور نظامی	۱۷۲
بخش سوم: مفهوم‌سازی MR و RMA	۱۷۷
بخش چهارم: RMA و نظام سیاسی-نظامی غیرمتعادل	۱۷۹
بخش پنجم: دال وقوع (یا عدم وقوع) RMAها	۱۸۵
بخش ششم: دلیل وقوع (یا عدم وقوع) RMAها - نمونه‌های تاریخی	۱۹۰
بخش هفتم: نتیجه‌گیری	۲۰۲
فصل هفتم: دام‌هایی بر روی تابلو اطلاعات کمی نظامی گزارش واقعه در درگیری کم‌شدت	۲۱۱
مقدمه	۲۱۱
چرخه توزیع اطلاعات و تولید خبر در تشکیلات نظامی	۲۱۴
هرم دانش	۲۱۷
بحث‌هایی در مقابله با روش‌های کمی	۲۲۰
مورد گزارش واقعه در افغانستان	۲۲۵
کیفیت داده‌ها، مورد فریب و انکار	۲۲۶
داده‌های گمشده و ارقام پنهان	۲۲۸
مسئله فراوانی	۲۳۲
کاربردهایی برای پردازش تحلیلی	۲۳۵
روش‌های مناسب	۲۳۶
فرض‌ها و شرایط	۲۳۸
کاربردهایی برای پردازش تحلیلی	۲۴۱
دلایل اقتصاد شکلی	۲۴۲
خلاصه بحث	۲۴۳

نتیجه‌گیری	۲۴۴
فصل هشتم: رویکرد اخلاق محور در مدیریت منابع انسانی ارتش	۲۵۳
مقدمه	۲۵۳
ملاحظات عمومی اخلاقی	۲۵۵
مسائل اصلی اخلاقی در ارتش	۲۶۰
اصول اخلاقی	۲۶۴
نتایج	۲۶۹
فصل نهم: از انسان‌شناسی تا جغرافیای انسانی زمین و انسان و تکامل درک عملیاتی اجتماعی فرهنگ	۲۷۱
مقدمه	۲۷۱
زمین و انسان (ا.ج.تی): عبارت و مفهوم	۲۷۵
سامانه زمین و انسان (ا.ج.تی.اس): درک بسامان فرهنگی عملیاتی	۲۷۷
تحلیل زمین و انسان (ا.ج.تی.ای): رویکرد هفت‌علو اجتماعی برای درک ساز و کار اجتماعی فرهنگی	۲۸۲
نتایج و پیشنهادات	۲۹۱
فصل دهم: دستورالعمل‌های اصلی سیاست دولتی در جهت افزایش ثبات اقتصاد ملی در طی بازه زمانی خاص	۲۹۹
مقدمه	۲۹۹
نظارت و پیش‌بینی ثبات اقتصاد ملی	۳۰۱
برنامه‌ریزی و اجرای اقداماتی جهت افزایش ثبات اقتصاد ملی	۳۰۲
ارتقا ثبات اقتصادی در یک بازه زمانی خاص از طریق ابزارهای نظارت اقتصادی	۳۰۷
توسعه چارچوب قانونی و تقویت ظرفیت نهادی مربوطه	۳۰۹
نتیجه‌گیری	۳۱۱
فصل یازدهم: بازاندیشی رفتار نظامی در طول طلیمه بهار عربی	۳۱۴

۳۱۴	 مقدمه
۳۱۶	 رفتار نظامی و فرضیه‌های نهادینه‌سازی
۳۲۱	 تفکیک نهادینه‌سازی نظامی
۳۲۷	 رفتار ارتش در طول بهار عربی: کاوش مکانیسم‌های سببی
۳۲۸	 رقابت دستگاه امنیت داخلی
۳۳۱	 تجمع تهدیدات
۳۳۲	 نتیجه‌گیری
۳۳۷	 فصل دوازدهم: مدرنیزاسیون نظامی هند و بازدارندگی متعارف در جنوب آسیا
۳۴۰	 اختلاف دیدگاه‌ها در زمینه مدرنیزاسیون نظامی هند
۳۴۴	 نظریه بازدارندگی متعارف
۳۴۷	 بازدارندگی متعارف در جنوب آسیا
۳۵۰	 جغرافیا
۳۵۴	 آغاز جنگ و غافلگیری استراتژیک
۳۵۷	 مهارت نظامی
۳۵۹	 موازنه نظامی در جنوب آسیا
۳۷۱	 بررسی و ارزیابی سناریوها
۳۷۹	 ارزیابی
۳۸۰	 نتیجه‌گیری